

4376
† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΑΟΙΚΕΙΑΣ
ΔΩΡΟΘΕΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

1935

400.-

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ
ΔΩΡΟΘΕΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

1935

SISMANOGLIO

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

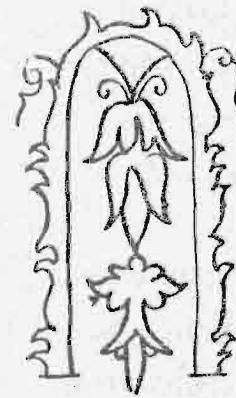
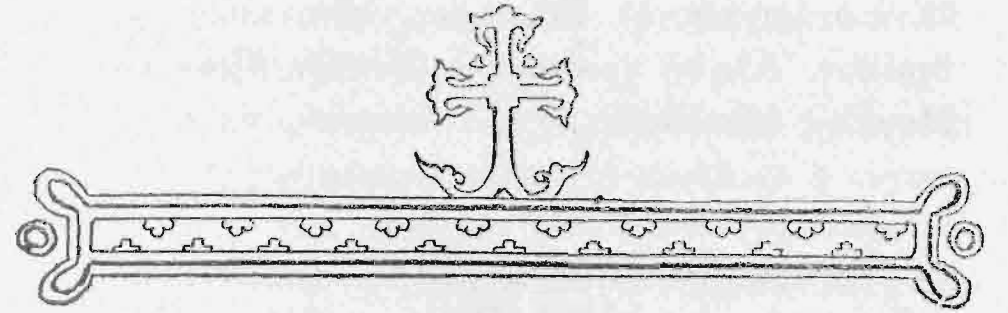
ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΦΑΚΑΤΣΕΛΗΝ

Τύποις «Φαζίλετ»

MEGAKO
SISMANOGILIO

*Ἀπέθανε τὴν 30ὴν Μαρτίου
1935. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία
ἐψάλη εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῶν
Εἰσοδίων τῆς Παναγίας Πέραν.
Ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον
Σισλιῆ.*

ΛΗΜΜΥΡΙΣΜΕΝΟΙ ἀπὸ βαθεῖαν συγκίνησιν ἤλθομεν νὰ προπέμψωμεν εἰς τὴν αἰωνιότητα ἓνα ἀπὸ τὰ ἐγκριτώτερα μέλη τῆς Κοινωνίας μας. Ἐκ τῶν ἐνθουσιωδέστερα τέκνα της, τὰ ἀκραιφνέστερα εἰς πολιτισμόν, εἰς καλωσύνην, εἰς ἀφοσίωσιν — τόσον εἰς τὸ ἔργον του ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ πλησίον — εἰς δραστηριότητα ἀκατάβλητον, εἰς εὐσέβειαν ἀνυπόκριτον, εἰς φιλογένειαν ἀπαράμιλλον.

Προπέμπομεν εἰς τὸν τάφον ὅλως ἀπροσδοκῆτως, προῶρος, ὑπέροχον πρόσωπον, τὸν διακεκριμένον ἰατρὸν Μιχαὴλ Φακατσέλην. Ἐξαιρετικὸν οἰκογενειάρχην. Γνήσιον φίλον. Θερμόν.

Ἐνα στήριγμα τῆς Κοινωνίας. Ἐνα καλὸν ἄνθρωπον. Ἀληθῆ χριστιανόν. Τέκνον ἄξιον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

*
* *

Μιχαὴλ Φακατσέλης! Μιὰ λαμπάδα ποὺ ἔσβυσε πρὶν νὰ τελειώσῃ. Ὅλος καρδιά, καὶ ἀπέθανε ἀπὸ καρδίαν. Τὴν παθαίνομεν ἐκεῖ ὅπου συγκεντρωνόμεθα. Σ' ὅ,τι εἴμεθα δυνατοί. Σ' ὅ,τι εἶναι ἡ ψυχὴ μας. Ἡ ἀγάπη μας.

Μιχαὴλ Φακατσέλης! Φυσιογνωμία γλυκεῖα. Φωτεινὴ. Γεμάτη ἀπὸ χαμόγελο. Ψυχὴ φωτισμένη ἀπὸ προθυμία. Ἀπὸ ἀνησυχία εὐγενῆ. Ἀπὸ ἐνδιαφέρον. Ζωὴ γεμάτη ἀπὸ ἐργασία, ἀπὸ φῶς, ἀπὸ ἀγάπην. Τὸ ἔργον τοῦ ἀπὸ τὰ ἀγιώτερα τοῦ κόσμου. Ἐμψυχωμένο ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ πρὸς τὴν δρᾶσιν, καὶ σφραγισμένο ἀπὸ τὴν στοργὴν τοῦ πρὸς τὸν πλησίον, πρὸς τὴν Κοινωνίαν μας.

*
* *

Ὅ,τι ἐκλεκτὸν αὐτὴ ἔχει παρίσταται σήμερον εἰς τὴν πένθιμη αὐτὴν δεξιῶσιν. Καὶ πόσον δύσκολον εἶναι νὰ ἱκανοποιήσῃ ὁ ὁμιλῶν τοὺς ἀκούοντας, ποὺ θὰ θέλουν ὁ λόγος ν' ἀντικατοπτρίσῃ μιὰ τόσο ὠραία φυσιογνωμία, νὰ ἀποδώσῃ τὴν γλυκύτητα τῆς καλωσύνης της, νὰ ἀντιφεγγίσῃ τὴν διαφάνεια τῆς ψυχῆς της, νὰ τρικυμισθῇ ἀπὸ τὴν τραγικότητα τοῦ ἀώρου θανάτου, νὰ ξεχύσῃ τὴν πένθιμη σιγὴν τοῦ σὲ ἁρμονίες ἱκανὲς νὰ φέρουν κάποιαν παραμυθίαν εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ καὶ εἰς τοὺς φίλους

τοῦ, σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦσε.

Μοῦ φαίνεται πὼς τὸν καλύτερο ὕμνο εἰς τὸν θρηνούμενον νεκρὸν θὰ συνθέτετε ἢ εὐγνωμοσύνη τῶν παιδιῶν ὅσα ἔχουν ἀνακουφισθῇ μὲ τὸ γλυκὺ χαμόγελό του καὶ ἔχουν εὖρη μὲ τὴν ἐπιστήμην τοῦ τὴν θεραπείαν, διὰ νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν ἀνθισιν τῆς χρυσοῦς τῶν ἡλικίας καὶ νὰ δώσουν χίλιες χαρὲς εἰς τοὺς ἰδικούς των καὶ χίλιες ὑποσχέσεις εἰς τὴν Κοινωνίαν.

*
* *

Τὸ παιδί! Τί μεγάλο πρᾶγμα! Νὰ τὸ περιποιηθῆς, τί θεία διακονία! Τὸ ἄρρωστο παιδί! Τὸ πτωχό! Πλάγι εἰς τὸ ὑπερκόσμιον ὄν ποὺ λέγεται μητέρα! Καὶ εἶχεν ὁ ἀείμνηστος ὅλην τὴν τρυφερότητα διὰ τόσο λεπτὸ ἔργον. Ὅλον τὸν ἐνθουσιασμόν διὰ τόσο ὑψηλὴν ἀποστολήν. Τὴν αἰσθηματικότητα νὰ νοιώσῃ τὸν πατέρα. Νὰ δακρύσῃ μὲ τὴν μητέρα. Καὶ πολλὰ φορὲς νὰ αἰσθανθῇ τὴν τραγικότητα τοῦ ἐγκαταλελειμμένου παιδιοῦ.

Κατὰ γενικὸν λόγον, τὸ παιδί εἶναι ἐγκαταλελειμμένον. Τὸ μαστίζει καὶ ἡ κληρονομικότης καὶ ἡ πενία καὶ ἡ ἀμάθεια τῶν οἰκείων τοῦ. Ὁ πολιτισμὸς μας ἀκόμη δὲν ἔχει ἐνδιαφερθῆ ἀρκετὰ διὰ τὸ παιδί. Τὶς πύλες τοῦ φυλάγει ἀκόμη ἡ Καθυστέρησις.

Τὸν βαθὺν αὐτὸν πόνον ὁ ἀείμνηστος τὸν αἰσθάνθηκε βαθύτατα. Δὲν ἦτο ξηρὸς ἐπιστήμων, ἀπλοῦς ἐπαγγελματίας. Ἐφλέγετο ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸ ἔργον τοῦ καὶ πρὸς τοὺς ἀσθε-

νεῖς του. Εἶχε νοιώση τὴν θέσιν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τοὺς κινδύνους τῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν σπουδαιότητά της διὰ τὴν ζωὴν, διὰ τὴν αὔριον, διὰ τὴν Κοινωνίαν.

Μέσα ἀπὸ τὴν νέαν γενεὰν μπορεῖ νὰ γεννηθοῦν — ὅπως λέγει κάποιος — ψυχὲς ἀγνές, ἱκανὲς νὰ διατηρήσουν τὴν ἀγνότητά των. « Ἴσως αἱ μεγαλύτερες γενεὲς νὰ ἔχουν διαφθορῆ καὶ ὁ ποταμὸς νὰ εἶναι θολὸς καὶ ἀκάθαρτος. Ἀλλὰ πολλὰς εἶναι αἱ κρυστάλλινες πηγὰς ποὺ χύνονται στὴν κοίτη. Καὶ ὑπάρχει πάντα ἡ ἐλπίδα πὼς τὸ νερὸ θὰ καθαρῶσιν ὁλότελα μιὰ μέρα ».

*
**

Μιὰ τέτοια κρυστάλλινη πηγὴ ἀπὸ τὴν εὐανδρον Ἡπειρον ἀνέβλυσε καὶ ὁ Μιχαὴλ Φακατσέλης. Καὶ ἦλθε μικρὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐσπούδασεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Μετέβη ἀκολούθως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τοὺς Παρισίους, καὶ ἔγινεν ἰατρός. Ἐπανῆλθε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὸ Πέραν, ἐξασκῶν τὸ ἱερόν του ἐπάγγελμα. Πολὺ γρήγορα ἐκέρδισε τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς Κοινωνίας.

Ἀγαποῦσε μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν του τὴν Τουρκικὴν μας Πατρίδα. Καὶ ὑπηρέτησεν αὐτὴν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπὶ δύο ἔτη ὡς ἀξιωματικός. Παρακολουθοῦσε μὲ ἐνθουσιασμὸν τὰς μεγάλας κατακτήσεις τῆς εἰς τὸ ἔργον τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀγαποῦσε τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ ὁποῖα σήμε-

ρον ἐξαγγέλλει τὸν ἔπαιμόν του, καὶ εὐχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς τιμίας ψυχῆς του. Τὸ ὄνομά του ὁσημέραι ἐγίνετο συμπαθέστερον. Εἶχε νυμφευθῆ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ κόρην τοῦ τραπεζίτου Ἰωάννου Ρήγα Ἀγλαΐαν. Καὶ ηὐτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ ἀπὸ αὐτὴν δύο χαριτωμένα τέκνα: τὸν υἱὸν του Νικόλαον, ἄξιον ἰατρον νὰ συνεχίσῃ τὴν πατρικὴν σταδιοδρομίαν, καὶ τὴν θυγατέρα του Χαρίκλειαν.

Ὅσῃν εὐτυχίαν εἶχεν ἡ οἰκογένειά του νὰ ἔχῃ τοιοῦτον πατέρα, τέτοιον ἄνδρα, ἄλλην τόσῃν θλίψιν ἔχει ν' ἀντιμετωπίσῃ σήμερον μὲ τὸν πρῶϊμον θάνατόν του. Μόλις ἦτο ἐξήκοντα ἐτῶν. Δὲν ἔμεινε εἰς τὴν κλίνην πολὺν καιρόν. Δὲν ἦτο κανεὶς μας προειδοποιημένος ὅτι αἰφνιδίως θὰ ἐχάναμεν ἓνα τόσον πολύτιμον φίλον. Ἄν καὶ πρόπη νὰ εἴμεθα προειδοποιημένοι δι' ὅλα. Ἔτοιμοι δι' ὅλα. Σὰν γνήσιοι χριστιανοί. Σὰν ἀληθινοὶ ἄνθρωποι.

*
**

Μόνον τότε θὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὶς συμφορὰς μὲ περισσότερη ἡρεμία. Μὲ κάποιαν ἐγκαρτέρησιν. Καὶ θὰ παρηγορούμεθα, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διότι, χωρὶς ὁ Θεὸς νὰ θέλῃ, τίποτε δὲν γίνεται εἰς τὸν κόσμον.

Μὲ αὐτὴν τὴν φιλοσοφίαν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πίστιν θὰ βλέπωμεν ὅτι καὶ τὸ μεγαλύτερον κακὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον — ὅπως εἶναι ὁ θάνατος — ἔχει τὴν δικαίωσίν του, τὸ νόημά του, τὸ μάθημά του τὸ ὑψηλόν. Ἔχει νὰ μᾶς δώσῃ

καὶ αὐτὸς τὴν οἰκοδομὴν του. Ἔχει γὰρ μᾶς πλουτίση.

Ἐνα ὄνομα χρυσὸ — καὶ ὅταν ἀκόμη γράφεται ἐπάνω εἰς τὸν τάφον — εἶναι μιὰ κατάθεσις πλούτου ψυχικοῦ ποῦ οἱ τόκοι του διὰ πολὺν χρόνον πολλοὺς θὰ φωμίζουν. Εἶναι ἕνα βιβλίον τοῦ ὁποίου ἐμπνευσμένος συγγραφεὺς ὑπῆρξεν αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ ἀποθανόντος. Εἶναι μιὰ ἔδρα σιωπηλὴ ποῦ διδάσκει ὅσα δὲν διδάσκει οὔτε ὁ λόγος, οὔτε αὐτὴ ἡ ἀγάπη.

Ὁ πατέρας εἰς τὸν τάφον γίνεται δυὸ φορές πατέρας. Ὁ φίλος δυὸ φορές φίλος. Καὶ αἰσθανόμεθα τὴν ζωὴν μὲ περισσότερη ἱερότητα. Αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν γὰρ εἶμεθα καλοί, φιλόανθρωποι, πλημμυρισμένοι ἀπὸ ἀγάπην, διότι μόνον αὐτὴ μπορεῖ γὰρ παραμερίσῃ τὴν τραγικότητά μας.

Πλησιάζοντες εἰς τὸν τάφον, πλησιάζομεν πρὸς τὸν σκοπὸν, πρὸς τὴν μεγάλην γαλήνην, τὸν λιμένα τῆς αἰωνιότητος, τὴν ἀληθινὴν πατρίδα. Ἠνωμένοι ὅπως εἶμεθα μὲ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἀποιχόμενον προσφιλὲς πρόσωπόν μας, προσεγγίζομεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἡμεῖς διψοῦμεν, ἐκεῖνο εὐρίσκεται πλησίον εἰς τὴν πηγὴν. Ἡμεῖς σερνόμεθα εἰς τὴν ἔρημον, ἐκεῖνο εὐρίσκεται εἰς τὴν ὄασιν. Ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν, ἐκεῖνο φωτίζεται κάτω ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ τρυφερότης μας διὰ τὸν νεκρὸν μας οἰκοδομεῖ τὴν ἐλπίδα μας. Κτίζει μιὰ γέφυρα ἐπάνω ἀπὸ τὸν τάφον του. Μιὰ γέφυρα ποῦ ἐνώνει τὶς φθαρτὲς ἀκτὲς μὲ τὶς ἀφθαρτες, τὶς αἰώνιες. Ἡ ἐλπίδα εἶναι τὸ καλύτερο θάρ-

ρος. Ἡ ἐλπίδα ὅτι θὰ συναντηθοῦμε καὶ πάλιν μὲ τοὺς ἀγαπημένους μας. Στὶς νύχτες μας τ' ἀγαπημένα των βλέμματα μᾶς παρακολουθοῦν σὰν ἄστρα ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

*
**

Ἀγαπητὲ φίλε Μιχαὴλ Φακατσέλη! Ὁ θάνατός σου μᾶς ὀμιλεῖ διὰ χίλια πράγματα. Αὐτὸς δὲν εἶναι ἕνας τραγουδιστὴς ποῦ ἔχασε πὰ τὴν φωνὴν του. Ὁ θάνατος εἶναι ὠραῖος, ὅταν ἔρχεται ὡς ἕνα ἐπιστέγασμα μιᾶς ὠραίας ζωῆς. Ἀπὸ τὶς πέτρες τῆς ζωῆς σου ποῦ λέγονται στιγμὲς σὺ ἔκτισες μ' αὐτὲς ἕνα Καθεδρικὸ Ναό. Ἀγάπησες τὴν ζωὴν, ὄχι διὰ γὰρ τὴν ἀπολαύσῃς, ἀλλὰ διὰ γὰρ τὴν χρησιμοποιήσῃς. Τὴν ἐδέχθης οὐχὶ ὡς ἕνα συμπόσιον, ἀλλ' ὡς ὕφασμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ καλὸς τεχνίτης βγάζει μιὰ ὠραία στολή. Ὡς ἕνα μάρμαρον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ καλὸς γλύπτης κάμνει γὰρ ξυπνήσῃ ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.

Τί δυνατὴ ζωὴ ποῦ ἔζησες! Ζωὴ γεμάτη ψυχικότητα. Ἀπὸ μέσα σου ἀνέβλυζαν πηγὲς ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγάπης. «Ἦσο πλούσιος σὲ κάτι ποῦ οὔτε ἀγοράζεται οὔτε πωλεῖται. Καὶ δι' αὐτὸ ἦσουν ζεστός καὶ στὸ ψῦχος. Καὶ στὸ σκοτάδι ἔβλεπες».

Ἦσο ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ἐκλεκτοὺς τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ πάλλεται εἰς ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ἀγνόν. Δὲν ἦσο τύπος ξηρός, οὔτε ἀπαισιόδοξος. Οὔτε ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἔχουν μεσονύκτιον τὴν μεσημβριάν. Ἐπαιρνες τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ τῆς ὄψι. Τὴν πνευματικὴν, τὴν ἀλη-

θινή. Ἡξευρες πὼς ἡ ζωὴ μας ἡ ἐφήμερη δὲν χρειάζεται νὰ γίνη αἰωνία, διὰ νὰ ἔχη μέσα της κάτι τὸ αἰώνιον. Τὸ ρόδον δὲν χάνει τίποτε ἀπὸ τὴν ὀμορφιά του μὲ τὸ νὰ ζῆ ἓνα πρωτὶ. Μιὰ ζωὴ τέτοια σὰν τὴν ἰδικὴν σου, καὶ ὅταν τὴν ἐπισφραγίσῃ γρήγορα ὁ θάνατος, εἶναι μεγάλη. Μᾶς δίδει τὴν ἀποκάλυψι ὅτι αἱ σκέψεις μας πλάγι εἰς τὴν ἀνήσυχὴν μας καρδιά δὲν εἶναι ἓνα παραμῦθι. Καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις μας δὲν εἶναι χίμαιραι.

Ἀπέθανες ἐπάνω εἰς τὴν ἀκμὴν σου, μέσα εἰς τὴν δροσὴν σου. Ἀλλὰ τὸ ἔργον σου εἶναι πλήρες. Εἶναι τετελειωμένον. Ἀπὸ τὴν ζωὴν βγαίνεις νικητής. Ἀπέθανες ὅπως ὁ Μαραθωνομάχος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔτρεξεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνήγγειλε τὴν νίκη.

Ὅταν ἦτο καιρὸς νὰ σπείρῃς καὶ νὰ θερίσῃς, καὶ ἔσπειρες καὶ ἐθέρισες. Τώρα ἀναπαύου. Ὑστερα ἀπὸ τὸν μόχθον ποθοῦμεν τὴν ἀνάπαυσιν. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ταραχὴν τὴν γαλήνην. Στὴν πολυτάραχη Γῆ μας ποθοῦμε τὴν βαθεῖα εἰρήνη. Σὺ τὴν εἰρήνην τὴν ἔχεις πιά πολὺ βαθεῖα, αἰώνια.

Αἰωνία θὰ εἶναι καὶ ἡ μνήμη σου, ἀγαπητὲ φίλε Μιχαὴλ Φακατσέλη. Αἰωνία ἡ μνήμη σου !

 SISMANOGILIO
MEGARRO

